

The Great God's Day

Стыр Хуыцауы бæрæгбон

Праздник Великого Бога

Rimma Mayramukaeva, Dargavs

Римма Майрамукаева, с. Даргавс

1.1 Хуыцауы дзуар та уый та , хуыцауы дзуар
хуыцау -ы дзуар =та уый =та хуыцау -ы дзуар
god GEN sanctuary =CONTR DemDist.NOM =CONTR god GEN sanctuary
та бæрæг фæкæнæм июлы маейы
=та бæрæг фæ- кæн -æм июл -ы маей -ы
=CONTR remarkable PV do PRS.1PL GEN month INESS
The Great God's shrine is celebrated in the month of July.

1.2 Уый дæр у стыр дзуар , быдырæй æм
уый =дæр у стыр дзуар быдыр -æй =æм
DemDist.NOM =PTCL be.PRS.3SG big sanctuary field ABL =3SG.ENCL.ALL
æрбацæуынц кувинмæ куывддæттæ
æрба- цæу -ынц кув -ын -мæ куывддæ -тт -æ
PV go PRS.3PL pray INF ALL place.of.prayer PL NOM
This is also a large shrine, from the lowlands people come to pray to places of prayer.

1.3 Æмæ дзы вæййы гал æргæвст
æмæ =дзы вæйй -ы гал æргæвст
and =3SG.ENCL.INESS happen PRS.3SG bull slaughter.PTCP.PST
And they sacrifice a bull.

2.1 Йæдæн , хуыцауы дзуарæн , йæ бæрæгбон вæййы
йæд -æн хуыцау -ы дзуар -æн йæ= бæрæгбон вæйй -ы
then DAT god GEN sanctuary DAT POSS.3SG= holiday happen PRS.3SG
хуыцаубоны , фæлæ сабаты изæрæй та зилын
хуыцаубон -ы фæлæ сабат -ы изæр -æй =та зил -ын
Sunday INESS but Saturday GEN evening ABL =CONTR turn INF
фæкæнынц гал уынгты
фæ- кæн -ынц гал уынг -т -ы
PV do PRS.3PL bull street PL INESS
Well to the Great God it is celebrated on Sunday, however on Saturday from evening they lead a bull through the village.

2.2 Æртæ чъирийы йын йæ размæ рахæссынц
æртæ чъири -йы =йын йæ= раз -мæ ра- хæсс -ынц
three cake GEN =3SG.ENCL.DAT POSS.3SG= front ALL PV carry PRS.3PL
галæн
гал -æн
bull DAT
They bring out three pies before it, the bull.

2.3 Мысайнæгтæ , лентытæ , ма йæ сæрыл
мысайнæг -т -æ ленты -т -æ ма йæ= сæр -ыл
donation PL NOM ribbons PL NOM and POSS.3SG= head SUPER

ын лентытæ бабæттынц галæн , мæ йæ
 =ын ленты -т -æ ба- бæтт -ынц гал -æн мæ =йæ
 =3SG.ENCL.DAT ribbons PL NOM PV bind PRS.3PL bull DAT and =3SG.ENCL.GEN

афтæмæй скæнынц дзуары бынмæ .
 афтæмæй с- кæн -ынц дзуар -ы бын -мæ
 so PV do PRS.3PL sanctuary GEN bottom ALL

Money, ribbons and on the head ribbons they tie and like this they lead it to the sanctuary.

2.4 Æмæ йæ æхсæвы æргæвдынц .
 æмæ =йæ æхсæв -ы æргæвд -ынц
 and =3SG.ENCL.GEN night INESS slaughter PRS.3PL

And at night they slaughter it.

The Great God's Day

Стыр Хуыцауы бæрæгбон

Праздник Великого Бога

Rimma Mayramukaeva, Dargavs

Римма Майрамукаева, с. Даргавс

1.1 Хуыцауы дзуар та уый та , хуыцауы дзуар
 хуыцау -ы дзуар =та уый =та хуыцау -ы дзуар
 god GEN sanctuary =CONTR DemDist.NOM =CONTR god GEN sanctuary

та бæрæг фæкæнæм июлы мæйы .
 =та бæрæг фæ- кæн -æм июл -ы мæй -ы
 =CONTR remarkable PV do PRS.1PL GEN month INESS

The Great God's shrine is celebrated in the month of July.

1.2 Уый дæр у стыр дзуар , быдырæй æм
 уый =дæр у стыр дзуар быдыр -æй =æм
 DemDist.NOM =PTCL be.PRS.3SG big sanctuary field ABL =3SG.ENCL.ALL

æрбацæуынц кувинмæ куывддæттæ .
 æрба- цæу -ынц кув -ын -мæ куывддæ -тт -æ
 PV go PRS.3PL pray INF ALL place.of.prayer PL NOM

This is also a large shrine, from the lowlands people come to pray to places of prayer.

1.3 Æмæ дзы вæййы гал æргæвст .
 æмæ =дзы вæйй -ы гал æргæвст
 and =3SG.ENCL.INESS happen PRS.3SG bull slaughter.PTCP.PST

And they sacrifice a bull.

2.1 Йæдæн , хуыцауы дзуарæн , йæ бæрæгбон вæййы
 йæд -æн хуыцау -ы дзуар -æн йæ= бæрæгбон вæйй -ы
 then DAT god GEN sanctuary DAT POSS.3SG= holiday happen PRS.3SG

хуыцаубоны , фæлæ сабаты изæрæй та зилын
 хуыцаубон -ы фæлæ сабат -ы изæр -æй =та зил -ын
 Sunday INESS but Saturday GEN evening ABL =CONTR turn INF

фæкæнынц гал уынгты .
 фæ- кæн -ынц гал уынг -т -ы
 PV do PRS.3PL bull street PL INESS

Well to the Great God it is celebrated on Sunday, however on Saturday from evening they lead a bull through the village.

2.2 **Æртæ чъирийы йын йæ размæ рахæссынц**
 æртæ чъири -йы =йын йæ= размæ -мæ ра- хæсс -ынц
 three cake GEN =3SG.ENCL.DAT POSS.3SG= front ALL PV carry PRS.3PL
галæн .

гал -æн
 bull DAT

They bring out three pies before it, the bull.

2.3 **Мысайнæгтæ , лентытæ , мæ йæ сæрыл**
 мысайнæг -т -æ ленты -т -æ мæ йæ= сæр -ыл
 donation PL NOM ribbons PL NOM and POSS.3SG= head SUPER
ын лентытæ бабæттынц галæн , мæ йæ
 =ын ленты -т -æ ба- бæтт -ынц гал -æн мæ =йæ
 =3SG.ENCL.DAT ribbons PL NOM PV bind PRS.3PL bull DAT and =3SG.ENCL.GEN

афтæмæй скæнынц дзуары бынмæ .
 афтæмæй с- кæн -ынц дзуар -ы бын -мæ
 so PV do PRS.3PL sanctuary GEN bottom ALL

Money, ribbons and on the head ribbons they tie and like this they lead it to the sanctuary.

2.4 **Æмæ йæ æхсæвы æргæвдынц** .
 æмæ =йæ æхсæв -ы æргæвд -ынц
 and =3SG.ENCL.GEN night INESS slaughter PRS.3PL

And at night they slaughter it.

The Great God's Day

Стыр Хуыцауы бæрæгбон

Праздник Великого Бога

Rimma Mayramukaeva, Dargavs

Римма Майрамукаева, с. Даргавс

1.1 **Хуыцауы дзуар та уый та , хуыцауы дзуар**
 хуыцау -ы дзуар =та уый =та хуыцау -ы дзуар
 god GEN sanctuary =CONTR DemDist.NOM =CONTR god GEN sanctuary
та бæрæг фæкæнæм июлы мæйы .
 =та бæрæг фæ- кæн -æм июл -ы мæй -ы
 =CONTR remarkable PV do PRS.1PL GEN month INESS

The Great God's shrine is celebrated in the month of July.

1.2 **Уый дæр у стыр дзуар , быдырæй æм**
 уый =дæр у стыр дзуар быдыр -æй =æм
 DemDist.NOM =PTCL be.PRS.3SG big sanctuary field ABL =3SG.ENCL.ALL

æрбацæуынц кувинмæ куывддæттæ .
 æрба- цæу -ынц кув -ын -мæ куывддæ -тт -æ
 PV go PRS.3PL pray INF ALL place.of.prayer PL NOM

This is also a large shrine, from the lowlands people come to pray to places of prayer.

1.3 **Æмæ дзы вæййы гал æргæвст** .
 æмæ =дзы вæйй -ы гал æргæвст
 and =3SG.ENCL.INESS happen PRS.3SG bull slaughter.PTCP.PST

And they sacrifice a bull.

2.1 **Йæдæн** , **хуыцауы** **дзуарæн** , **йæ** **бæрæгбон** **вæййы**
 йæд -æн хуыцау -ы дзуар -æн йæ= бæрæгбон вæйй -ы
 then DAT god GEN sanctuary DAT POSS.3SG= holiday happen PRS.3SG

хуыцаубоны , **фæлæ сабаты** **изæрæй** **та** **зилын**
 хуыцаубон -ы фæлæ сабат -ы изæр -æй =та зил -ын
 Sunday INESS but Saturday GEN evening ABL =CONTR turn INF

фæкæнынц **гал уынгты** .
 фæ- кæн -ынц гал уынг -т -ы
 PV do PRS.3PL bull street PL INESS

Well to the Great God it is celebrated on Sunday, however on Saturday from evening they lead a bull through the village.

2.2 **Æртæ чъирийы** **йын** **йæ** **размæ** **рахæссынц**
 æртæ чъири -йы =йын йæ= раз -мæ ра- хæсс -ынц
 three cake GEN =3SG.ENCL.DAT POSS.3SG= front ALL PV carry PRS.3PL

галæн .
 гал -æн
 bull DAT

They bring out three pies before it, the bull.

2.3 **Мысайнæгтæ** , **лентытæ** , **мæ йæ** **сæрыл**
 мысайнæг -т -æ ленты -т -æ мæ йæ= сæр -ыл
 donation PL NOM ribbons PL NOM and POSS.3SG= head SUPER

ын **лентытæ** **бабæттынц** **галæн** , **мæ йæ**
 =ын ленты -т -æ ба- бæтт -ынц гал -æн мæ =йæ
 =3SG.ENCL.DAT ribbons PL NOM PV bind PRS.3PL bull DAT and =3SG.ENCL.GEN

афтæмæй скæнынц **дзуары** **бынмæ** .
 афтæмæй с- кæн -ынц дзуар -ы бын -мæ
 so PV do PRS.3PL sanctuary GEN bottom ALL

Money, ribbons and on the head ribbons they tie and like this they lead it to the sanctuary.

2.4 **Æмæ йæ** **æхсæвы** **æргæвдынц** .
 æмæ =йæ æхсæв -ы æргæвд -ынц
 and =3SG.ENCL.GEN night INESS slaughter PRS.3PL

And at night they slaughter it.